

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра романо-германської філології та перекладу
Кафедра іноземних мов

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції

**«Актуальні питання інтернаціоналізації
вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий
та психолого-педагогічний аспекти»**

24-25 березня 2022 року

Біла Церква – 2022

УДК 378.018.556(477):80:34:159.9

Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 24-25 березня 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – 138 с.

Редакційна колегія:

Олена Шуст, д-р екон. наук;
Сергій Мерзлов, д-р с.-г. наук;
Ольга Варченко, д-р екон. наук;
Інна Ковальчук, канд. юр. наук;
Bozay Réka, PhD;
Péter Csátár, PhD;
Олена Цвид-Гром, канд. філол. наук;
Вікторія Ігнатенко, канд. пед. наук;
Marzena Sobczak-Michalowska, prof. ;
Magdalena Bergmann, dr. ;
Marek Bogusz;
Kashuba Svitlana, prof. ;
Thomas Gronier;
Олена Олешко, канд. с.-г. наук.

Збірник містить матеріали учасників Міжнародної науково-практичної онлайнконференції «Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий та психолого-педагогічний аспекти», що присвячені висвітленню широкого кола питань, які стосуються інтернаціоналізації вищої освіти.

Автори несуть відповідальність за достовірність фактів, цитат, посилань на літературні джерела та вживання власних імен.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

©БНАУ 2022

ЗМІСТ

Секція 1. Сучасні вектори розвитку перекладацької діяльності в умовах інтернаціоналізації вищої освіти

Mykhailenko O.O. Types of Translation Quality Assessment in Teaching Translation Editing.....	6
Ігнатенко В.Д. Ринок перекладацьких послуг в умовах сьогодення.....	8
Цвид-Гром О.П. Лексико-генетичне наповнення та особливості перекладу римських імен.....	10
Тарасюк А.М. Stylistic Peculiarities of Compound Sentences in J. Austen's prose and Their Rendering in Ukrainian Translations.....	12
Зінінська А.П., Пилипенко І.О. Переклад та локалізація: виклики сучасності.....	15
Береговенко Н.С. Особливості перекладу та семантичні відмінності параметричних прикметників, що входять до мікрополя на позначення великої / малої висоти (на матеріалі фільмів каналу BBC The Blue Planet та Life).....	18
Велика К.І. Переклад образності у науково-технічних текстах сільськогосподарського призначення.....	21
Чернищук Ю.І. Ефективність застосування інтернет-блогів при вивченні іноземних мов в умовах інтернаціоналізації.....	25
Синельникова І.С., Данілова А. П. Переклад англійських економічних абрєвійованих термінів.....	27
Гетьман Т.Є. The Agricultural Discourse Terminology Translation Peculiarities.....	30

Секція 2. Професійно-орієнтоване навчання іноземних мов і культур в умовах міжнародної академічної мобільності: педагогічні та психологічні аспекти

Réka Bozzay Challenges in Translation Classes during the Lockdown (2020 and 2021) in Hungary.....	34
Гармаш О. М. Особливості викладання професійно-орієнтованої іноземної мови для майбутніх вчителів немовних спеціальностей.....	38
Бойко Г.А. Мовленнєві вміння для формування англомовної компетентності в професійно орієнтованому монологічному мовленні у майбутніх фахівців з харчових технологій.....	40
Столбецька С.Б. Формування життєвої компетентності при підготовці перекладачів у галузі сільського господарства.....	42
Волинець І. М. Формування професійно-мовленнєвої компетентності студентів...	44
Демченко Н.С. Вивчення неологізмів при підготовці студентів-економістів.....	47
Резнік В.Г. Mehrsprachigkeit als didaktischer ansatz zum fremdsprachenlernen in der europäischen union.....	49
Данілова Ю.І., Джава Н.А. Інноваційні форми організації навчання іноземної мови.....	51
Вуколова К.В. Медитація як ефективний засіб викладання іноземних мов.....	54
Ковальчук А. О. Семантичні особливості фразеологізмів ченюй із концептом <i>життя</i> у процесі вивчення сучасної китайської мови.....	57
Дем'яненко О.О., Чернобров Ю.А. Проблема розвитку критичного мислення студентів-перекладачів під час вивчення літератури англії та США: контрольньо-оцінювальний етап.....	59

Карпенко С.Д. Міждисциплінарні зв'язки у казкознавстві та психології.....	63
Рейда О.А. Важливість і значення складових емоційного інтелекту для здобувачів вищої освіти.....	66
Боньковський О.А. До питання тенденцій у інтернаціоналізації вищої освіти	69
Мельник Л.М., Грек І.М., Дужа І.М. Національна культура у процесі формування особистості.....	71
Носенко М.М. Untersuchung der Sprachmanipulationsstrategien in rechtsextremistischen Reden.....	73
Gronier T. La chanson « Göttingen » comme modele de depassement d'un conflit.....	76
Марчук В.В. Формування ціннісних орієнтацій особистості у процесі її розвитку.....	79
Грек І.М. Формування критичного мислення у процесі вивчення навчальної дисципліни «Філософія»	81

Секція 3. Актуальні проблеми викладання української мови як іноземної у контексті інтернаціоналізації вищої освіти

Товт І.С. Проблеми навчання рідної мови – однієї з найважливіших людських цінностей.....	83
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Формування елементів soft skills у студентів оп «право» на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.....	86

Секція 4. Проблеми правового регулювання питань інтернаціоналізації вищої освіти в Україні

Ковальчук І.В. Правове регулювання взаємного визнання освіти та кваліфікацій у європейському союзі.....	90
Терещук М.М. Інтернаціоналізація як напрямок розвитку вищої освіти в Україні.....	91
Настіна О.І. Міжнародні орієнтири інтернаціоналізації вищої юридичної освіти в Україні.....	95
Єфремова І.І., Ломакіна І.Ю. Правові засади залучення іноземних науково-педагогічних працівників як шлях до інтернаціоналізації вищої освіти в Україні.....	97
Малишко І.В. Інформаційна безпека як основа національної безпеки.....	100
Пахомова А.О. Щодо питання судового захисту права на освіту: цивільно-процесуальний аспект.....	102
Сімакова С.І. Реалізація права на освіту засудженими в місцях позбавлення волі.....	104
Росавіцький О.О. Історико-правовий аналіз розвитку системи освіти.....	106

Секція 5. Дистанційна освіта: виклики сьогодення

Симоненко Н.О. Пріоритетні напрямки організації дистанційного навчання у медичних ЗВО України.....	108
Сидоренко Ю.В. Вплив дистанційного навчання на самооцінку особистості.....	110

2. Любашенко О. В. Лінгводидактичні стратегії: проектування процесу навчання української мови у вищій школі : монографія. Ніжин : ТОВ "Видавництво "Аспект-Поліграф", 2007. С. 97.

УДК 811.161.2:37.04:007:34

ТИМЧУК І.М., канд. пед. наук, доцент кафедри славістичної філології, педагогіки та методики викладання

ПОГОРІЛА С.Г., канд. пед. наук, доцент кафедри славістичної філології, педагогіки та методики викладання

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ SOFT SKILLS У СТУДЕНТІВ ОП «ПРАВО» НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

У статті обґрунтовується необхідність формування soft skills у майбутніх правників та наводяться приклади ефективних вправ для формування елементів м'яких навичок, комунікативних здібностей у студентів ОП «Право» на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням).

Ключові слова: м'які навички, комунікативні здібності, усна комунікація, круглий стіл, панельна дискусія, ситуативні вправи.

«Найважливіший інгредієнт у формулі успіху – це вміння знаходити спільну мову з людьми», – зазначав Теодор Рузвельт. Робота майбутніх правників – це робота з людьми, у яких склалися певні життєві негаразди, що потребують в процесі їх вирішення співчуття, розуміння дійсних обставин проблеми та емоційної підтримки на всіх етапах її розв'язання. Саме тому розвиток soft skills є необхідною умовою професійності правника. Ще у квітні 1955 р декан факультету юриспруденції Гарварда Ервін Грізвольд зауважив: «Багато юристів, здається, так і не усвідомлюють, що вони мають справу з людьми, а не просто з безособовим правом».

Під терміном soft skills сьогодні слід розуміти м'які міжособистісні та внутрішньо-особистісні навички, необхідні кожній людині для розвитку власної професійності. Корисні для юриста «м'які» навички можна умовно розділити на групи залежно від їх застосування.

1. *Комунікативні.* Навички з цієї групи юрист використовує обговорюючи умови договору, виступаючи в суді, спілкуючись із представниками держави та ін. До них, зокрема, можна віднести ораторське мистецтво, вміння слухати та переконувати, командну роботу, навички ведення ділового листування, клієнтоорієнтованість.

2. *Навички управління собою* (self-менеджменту) допоможуть організувати ефективну роботу. Юристу важливо вміти керувати своїм стресом та емоціями, розвивати у собі ініціативність, наполегливість. Дуже корисно освоїти методики тайм-менеджменту, щоб встигати більше та робити краще.

3. *Організація мислення*. Правнику важливо вміти мислити логічно, системно. Він повинен швидко знайти необхідну інформацію та проаналізувати її. Знайти вихід із нестандартної ситуації допоможе креативне мислення, а керівнику буде складно працювати без тактичного та стратегічного мислення.

4. *Управлінські навички* стануть у нагоді не тільки керівнику. Ці вміння допоможуть організувати будь-який колектив, робочу групу, направивши спільні зусилля досягнення мети. Сюди входить уміння планувати спільну роботу, чітко ставити завдання, контролювати їх виконання, мотивувати співробітників, давати зворотний зв'язок про роботу та отримані результати, делегувати повноваження, керувати проектами та ін.

Розглянемо приклади практичних форм і методів, які допоможуть майбутнім фахівцям в галузі права оволодіти комунікативними навичками (одними із основних елементів м'яких навичок) під час вивчення курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням).

1. Практика писемного мовлення.

Комунікативні навички допомагають розвивати відносини з людьми, підтримувати розмову, ефективно поводитися під час спілкування з оточуючими. Вони включають письмове, вербальне й невербальне спілкування. Однією з найбільш важливих навичок у сучасному світі є вміння спілкуватися по e-mail, складати службові листи.

Під час вивчення теми «Ділове листування», ми пропонуємо студентам такі завдання:

- Напишіть лист, в якому зверніться з проханням про невелику пожертву до фонду, основна мета якого - допомогти бідним і знедоленим дітям, що залишилися без батьківської ласки та опіки.

- Запишіть типові мовні звороти якими можна скористатися під час написання листа-прохання.

- Продовжіть текст листа за початком: ми раді запросити Вас на зустріч; нагадуємо, що термін подання...; звертаємося до Вас з проханням надіслати...

- Замініть подані фрази на більш коректні: 1. Просимо Вас негайно оплатити рахунки. 2. Шановні колеги, скільки можна чекати відповіді на листа. 3. Ми не приймаємо Вашої пропозиції [1].

- Напишіть SEO-текст за поданими ключовими словами.

2. Практика усного мовлення. На кожному занятті виділяємо 15 хвилин для розв'язування комунікативних ситуацій морально-професійного спрямування.. В

комунікативній методиці, ситуація визначається як система взаємовідносин учасників навчального процесу. За визначенням мовознавця Ф. Бацевича, комунікативна ситуація – ситуація спілкування, «в яку входять партнери по комунікації і яка спонукає її учасників до міжособистісної інтеракції. Комунікативна ситуація визначає мовленнєву поведінку, способи реалізації комунікативної інтенції (стратегію, тактику комунікації тощо)» [2, с. 337].

Наприклад:

- Ви – суддя. Дружина (чоловік) повідомляє, що Вас запрошують у гості на день народження до колеги. Під час свята з'ясувалося, що серед гостей присутня особа, репутація якої визначається як «кримінальний авторитет». Вам належить прийняти рішення.

- У Вас є три нерозкриті справи про квартирні крадіжки. Після чергового зауваження начальник «підкидає» Вам ідею – переконати обвинувачуваного взяти відповідальність на себе, натомість пообіцявши йому свою допомогу в суді. Ваші дії?

- Підготуйте фрагмент індивідуальної бесіди з клієнтом про попередню домовленість за телефоном напередодні зустрічі (організаційні моменти підготовчого етапу, добір реплік для початку та фіналу розмови, прощання.

- Уявіть, що ви директор великої юридичної фірми. Ви проводите важливу нараду, а один із ваших заступників без поважної причини не з'явився на нараду. Усно змодельуйте бесіду, яку ви проведете із підлеглим.

Надзвичайно ефективними для формування усних комунікативних здібностей є використання рольових ігор, таких як: «Співбесіда з роботодавцем», «Відмова у веденні справи». Юрист із розвиненими soft skills – це соціально активна особистість. Це професіонал, що вміє вести переговори та переконувати, здатний ефективно організувати свою роботу, мислити гнучко, нестандартно. Для розвитку вищезазначених умінь використовуємо метод круглого столу (Голодомор 1932-1933 років – геноцид проти українського народу. Базові правові цінності) та панельної дискусії на одну із запропонованих тем: Смертна кара: за і проти. Судова реформа в Україні: потреби та реалії. Особливості українського менталітету. Правова культура в Україні [3].

Для розвитку ораторських здібностей, вдосконалення літературної мови майбутніх правників, цікавою є тема «Публічні виступи». Пропонуємо ряд завдань:

- На основі наведених прислів'їв сформулюйте правила мовленнєвого етикету.

- Прослухати одну з промов. Зробити аналіз промови за схемою (Промова Івана Малковича з нагоди вручення Шевченківської премії або Промова Дональда Туска українською мовою).

- Поясніть 6-річній дитині, що таке щастя, смуток, злість, нудьга, страх (за вибором студента).

- Поясніть своїй 80-річній бабусі, що таке інтернет.

Під час багаторічної роботи ми з'ясували, що студентам складно швидко й достатньо міцко висловлювати думки, добирати переконливі аргументи. Це ще раз доводить, що потрібно активізувати роботу для подолання цих проблем, особливу увагу приділяти питанням подальшого розвитку «м'яких навичок», від яких залежить професійний та особистісний успіх.

Список використаних джерел:

1. Діденко Ж. Формування м'яких навичок («soft skills») на заняттях англійської мови у майбутніх менеджерів в умовах дистанційного навчання.
2. URL:http://www.apfn-journal.in.ua/archive/35_2021/part_2/43.pdf
3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник . – Київ : Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.
4. Практикум з української мови за професійним спрямуванням для юристів: навчальний посібник / І. В. Зайцева, О. П. Калита, Г. В. Скуратівська, А. К. Павлова. - Київ : Центр учбової літератури, 2017. - 395 с.